

KUUROMYKKÄIN LEHTI

SUOMEN KUUROMYKKÄINLIITON ÄÄNENKANNATTAJA

HUGO NYBERG

Vastaava
Johanneksentie 4 - Puh. 38 154

RURIK PITKÄNEN

Toimitussihteeri
Kalevankatu 32 B

No 2 - Helmikuu

Tilauksia vastaanotetaan kaikissa postitoimistoissa
Hinta 20 markkaa koko vuodelta

35. vuosikerta 1930

PASTORI K. A. NYMAN 50=VUOTIAS

Tammikuun 28 p:nä täytti ent. kuuromykkäin matkapappi, pastori K. A. Nyman 50 vuotta. Pastori Nyman nimitettiin k.m. papiksi v. 1908 "läntiseen piiriin", sillä siihen aikaan oli vain kaksi piiriä ja kaksi k.m. pappia. Ennen joutumistansa mainittuun virkaan oli pastori Nyman ollut opettajana Oulun k.m. koulussa.

Matkapappiemme piirit alkuaikoina olivat luonnottoman suuret, puolet koko maasta. Niinpä ulottui pastori Nymaninkin työmaa pohjoisesta "Lapin raukoilta rajoilta" etelään aina Ahvenanmaalle saakka. Pitkiä ja vaivalloisia olivat matkat näin laajoissa piireissä. Useinkin sai pastori matkustaa syyspimeässä pitkin huonoja teitä, sillä siihen aikaan ei ollut autoja eikä suuria linja-autoja, joissa nykyään mukavasti päästään kulkemaan paikasta toiseen. Ja usein tapahtui niin, että pastori pitkän matkan jälkeen sateessa ja pimeässä sai yöpyä majatalon kollossa, lämmittämättömässä huoneessa. 18 pitkiä vuotta matkusteli pastori Nyman pitäen jumalanpalveluksia kuuromykkäille, opastaen heitä, neuvoen, auttaen minkä saattoi. Mitä kaikkea hyvää hänen piirinsä kuuromykkät noitten vuosien kuluessa papiltaan saivat, sitä he kiitollisin mielin muistelevat.

Pastori Nymanin kotipaikka oli Vaasassa. Niinä aikoina, jolloin hän ei ollut matkoilla, toimi hän sielunhoitajana Vaasan ja lähiympäristön k.m. papina. Hän piti heille jumalanpalveluksia Palosaaren rukoushuoneessa sekä otti osaa Vaasan k.m. yhdistyksen toimintaan. Aina oli hän valmis auttamaan kuuromykkiä heidän tarpeissaan. Työttömille koetti

hän saada työtä, vei sairastelevia lääkärin hoitoon jne. Joskus sattui ikäviäkin tehtäviä, kun kuuromykkä oli joutunut käräjille ja piti mennä sinne häntä avustamaan ja tulkitsemaan.

Vuodesta 1909 asti on past. Nyman ollut Vaasan k.m. auttajayhdistyksen jäsen. Useissa tapauksissa on hän tältä yhdistykseltä saanut apua kuuromykkäille.

Kun Vaasan k.m. yhdistys v. 1909 uudestaan virkosi toimintaan, valittiin past. Nyman sen puheenjohtajaksi, jossa toimestaan hän pysyi viime aikoihin saakka. Samoin oli hän mainitun yhdistyksen sihteerinä monet vuodet.

Mutta pitkien, vaivaloisten matkojen takia heikentyi pastoriin terveys, eikä hän enää uskaltanut jäädä noin rasittavaan tehtävään, vaan otti eron siitä v. 1925 lopussa. Silloin hänet nimitettiin Vaasan läänin vankilan saarnaajanvirkaan, jota oli hakenut. Vielä toisenkin viran sai hän hoidettavakseen, nim. sotilaspapin viran Vaasan

jääkäripataljoonassa. Sen ohella hän vielä hoiti k.m. papinkin tehtäviä niin kauan kun maa jaettiin kolmeen piiriin ja past. Nymanin piiri jaettiin Oulussa ja Helsingissä asuvain k.m. pappien kesken.

Kuuromykkät muistelevat rakkaudella pastori Nymania hänen 50-vuotispäivänään. He kiittävät häntä siitä uhrautuvasta työstä, jonka hän heidän hyväkseen on suorittanut. Ja he toivoivat hänelle Jumalan runsaasta siunausta siihen uuteen työhön, jossa hän nyt toimii sekä yhteiskuntamme rikoksellisten jäsenten, vankien, että miehisen nuorisomme keskuudessa sota-vaessa.

—g.

K. A. Nyman

Ylläolevan lisäksi pyytää Kuuromykkäinlehden toimitus omasta puolestaan lausua pastori Nymanille parhaat onnittelunsa ja syvän kiitollisuutensa siitä avustuksesta, minkä lehtemme monelle tavalla häneltä vuosien kuluessa on saanut. Lukemattomia kertoja on hän lehdellemme lähettänyt avustusta kirjoittamalla siihen kirjoituksia sekä uutisia piirinsä kuuromykkäin keskuudesta. Samoin on joululehtemme saanut hänen kynästään arvokasta ja runsasta apua. Sen lisäksi levitti hän lehtiämme matkoillaan ympäri piiriään keräten sille tilaajia. Me olemme todella kaikesta tästä suuressa kiitollisuuden velassa hänelle ja ymmärrämme, että saamme häntä suuressa määrin kiittää siitä, että ruotsalaisella ja suomalaisella Liittomme äänenkannattajalla on niin laaja levikki kuin niillä on. Tyydyttäköön pastoriin mieltä se tieto, että lehtemme kautta ehkä monenkin kuuromykan yksinäiseen elämään on jokunen valon säde päässyt ilahuttavasti tunkeutumaan.

PETTER STADE

Petter Stade.

Tammikuun 8 p:nä kuoli kodissaan Pietarsaarensa sikäläisen kuuromykkäinkoulun johtaja Petter Stade yli 65 v. ikäisenä sydäntautia sairastettuaan.

Johtaja Stade oli syntynyt Pietarsaarensa, siellä hän vietti melkein koko elämänsä ajan ja siellä sai hän nukkua kuolemaansa asti.

Käytyään Uudenkaarlepyyn seminaarin toimi hän ensin 4 vuotta toisilla paikkakunnilla kansakoulunopettajana. Mutta jo vuonna 1892 joutui hän Pietarsaaren k.m. koulun opettajaksi, ensin väliaikaiseksi. Myöhemmin v. 1896, kun oli ulkomailla, Ruotsissa, Norjassa ja Tanskassa opiskellut sekä suorittanut k.m. opettajatutkinnot Manillassa nimitettiin hänet vakinaiseksi opettajaksi kotikaupunkinsa k.m. kouluun. Vuonna 1920 nimitettiin hänet saman koulun johtajaksi ja pysyi hän siinä toimessa kuolemaansa asti.

Petter Stade ennätti noina lähes 40 opettajavuotenaan kasvattaa ja opettaa monia monia kuuromyksiä. Tähän tehtävään olikin hänellä hyvät edellytykset, sillä hän tunsikin kuuromyksiä ja oli ollut läheisessä kosketuksessa heidän kanssaan jo pienestä pojasta saakka. Hänellä oli nim. k.m. veli. Tämä

veli opetti Petter Stadelle ensinnäkin viittomakielen, ja hänen kauttaan tutustui Stade kuuromykkien ajatusmaailmaan. Tästä oli alkunsa saanut se erikoinen kiintymys, mitä Stade tunsikin kuuromyksiin, sekä oppilaisiinsa että vanhempainkin, koulun läpikäyneisiin. Kovin mielellään hän heitä auttoi harrastuksissaan ja koetti saada heidän elämänsä valoisemmaksi ja sisältörikkaammaksi. Niinpä antoi hän esim. heidän yhdistysharrastuksilleen täyden tunnustuksen. Jo ennenkun Pietarsaaren perustettiin oma k.m. yhdistys, kokosi hän yhdessä opettajatoveriensa kanssa, neiti Anna Heikelin kaunisten esimerkkiä nuodattaen, Pohjanmaan kuuroja suuret laumat keväisin vuosittain yhteisiin kokouksiin P:saaren koululle, jossa heille hengellistä ja henkistä virkistystä tarjottiin. Tulipa sitten vihdoinkin sopiva aika, että Pietarsaaren ja sen lähiympäristön kuuromykät liittyivät lailliseksi yhdistykseksi haaraosastona Suomen kuuromykkäinliittoon. Silloin liittyi hra Stade heti tähän yhdistykseen ja valitsivat sen jäsenet hänet puheenjohtajaksi. Kuolemaansa asti pysyi hän siinä toimessa rouvansa ollessa yhdistyksen sihteerinä. Vieläpä laajemmallekin ulottui hänen harrastuksensa k.m. yhdistysten hyväksi. Hän oli m. m. tehokkaasti auttamassa neuvoilla ja esitelmillä kun naapurikaupunkiin, Kokkolaan, viime vuonna perustettiin k.m. yhdistys, joka toivoi usein juuri hra Stadelta saavansa apua ja neuvoja alkavassa toiminnassaan. Johtaja Stade lähetti myöskin kirjoituksia Liittomme ruotsinkieliseen äänenkannattajaan, "Tidskrift för Dövstumma" samoin kuin joululehteenkin. Nämä lehdet menettivät siis hänen kuollessaan huomattavan avustajan. Hra Stade kuului lehden alkuaikoina vakituisesti "Tidskrift för Dövstumman" toimitukseenkin. Nyt on hän poissa. Kaivaten muistelevat häntä suuret joukot varsinkin ruotsinkielisiä kuuromyksiämme, joitten kanssa hän eniten oli tekemisissä. Kotikaupunkinsa sivistysrientaliin otti Petter Stade myös osaa. Hän oli m. m. aikoinaan kaupungin valtuuston jäsen ja kansakoulujen johtokunnassa oli hän kymmeniä vuosia ollen m. m. kansakoulujen rahastonhoitajana 30 vuotta.

Petter Staden hautajaiset muodostuivat kauniiksi ja monelle läsnäolleelle unohtumattomaksi juhla. Ne pidettiin kynttilöillä, kuusilla ja kukilla koristellussa Pietarsaaren kirkossa tammik. 17 p:nä. Kirkko oli täynnä kansaa. Ruumiinsiunauksen tulkitse suurlle kuuromykkäijoukko ja oppilaille k.m. pappi, pastori Nyberg. Seppeleitä laskettiin haudalle paljon. Niistä mainitsemme seuraavat. Opettajatoverien seppeleen laskivat johtajat neiti *Maiju Kabelin* ja past. *Pekka Cederberg*. Koulun nykyiset oppilaat laskivat seppeleensä kaikki yhdessä ja eräs pieni oppilas viittasi kauniisti ja liikuttavasti johtajavainajalle oppilasten viimeiset tervehdykset ja kiitokset. Pietarsaaren k.m. yhdistyksen seppeleen laski hra *Uno Björn*, Suomen kuuromykkäinliiton seppeleen pastori Nyberg, joka myös laski Helsingissä asuvain entisten oppilasten ja Vaasan k.m.

KYLVÄJÄLLE

Pastori K. A. Nyman'ille 28/1 1930
Porin kuuromykiltä

*Putoo siemen pellon multa,
itää, herää.
Päivän lämpö viljakultaan
tekee terää.*

*Kesä kasvuun kauniin antaa,
syksy sadon.
Täysi tähtä jyvät kantaa,
tyhjä kadon.*

*Käsi siunattu, mi jyvän heitti
siemeneksi.
Taivaan kaste kylvön peitti
kaunoiseksi.*

*Kiitos kylvötyöstä raskasta,
kylvömies!
Ikuisuuden aitan eessä vasta
päättyy tiesi.*

*Kylväjä, sä uuras, uupumaton,
kylvä yhä!
Versoo vilja katoomaton,
kylvö pyhä.*

Varma Toivonen

yhdistyksen seppeleet. Kokkolan k.m. yhdistyksen kukkasat laski arkulle neiti *Elsa Hackzell* puhuen samalla hyvin kauniisti vainajan muistolle. Vielä toivat monet ystävät kukkia ja seppelitään. M. m. laskettiin Vaasasta pastori Nymanin puolesta seppeli. — Kirkosta saatettiin johtaja Staden tomumaja Pietarsaaren hautausmaalle. Siellä laulettiin virsi, jonka jälkeen hajaannuttiin. Mutta vielä haudalta kutsuttiin kaikki k.m. johtajan kotiin, jossa jo ennen haudan siunaamistakin olivat olleet hautajaisia vietämässä. Siellä tarjottiin vielä kaikille kahvia, laulettiin virsiä ja hartain mielin muisteltiin kunnioitettua k.m. opettajaystävää, joka nyt ainaiseksi on poistunut keskuudestamme. Siunattu olkoon Petter Staden muisto!

YHTÄ JA TOISTA MAAILMALTA

(Jatk. lokak. numeroon 1929)

Vilho Salovaaran haastattelu.

Øresund-laiva saapui Köpenhaminan vanhaan satamaan lauantaina 10 p. elok. klo 19 ajoissa. Tullissa tarkastivat kyllä matkatavarani, mutteivät leimanneet passiani, jota suuresti ihmettelin ja pelkäsin sen tuotavan vaikeuksia takaisin kotimaahan lähtiessäni. Olin Malmöstä kirjoittanut ruotsinkielisen kortin erälle Köpenhaminassa asuvalle tuttavalleni ja

ammattitoverille — kirjansitoja — Louis C. Elbjørnille, että hän tulisi minua vastaanottamaan satamaan, mutta ketään tuttaviani ei näkynyt. Otin siis auton ja ajoin hra Elbjørnin asunnolle ja tiedustelin rouvalta, onko korttini saapunut perille. Oli kyllä, mutta valitettavan väärinkäsityksen takia hra E. oli mennyt minua vastaanottamaan Vapaasatamaan, josta hän pian tulikin, löytäen etsimänsä matkailijan kotoansa.

Pian olinkin kotiutunut vilkkaaseen tanskalaiseen perheeseen, mikä oli helppoa, kun hra E. oli käynyt maassamme pohjoismaisessa k.m. kongressissa, oli ammattitoveri — lisäksi runoilijakin, jolta sain muistoksi pienen kirjasen, nimeltä "Vildrosen" ("Villiruusu"). Tanskassa kuuluu olevan kirjansitojilla samoin kuin monilla muillakin ammatilaisilla toisenlaiset työolot kuin meillä Suomessa. He tekevät urakkatyötä ja silloin kun työtä on paljon, he ansaitsevat hyvin — työn vähyyden sattuessa tulot pienevät. Eikä heillä ole kesälomaakaan täydellä palkalla ja ihmeteltiin suuresti sitä, että meikäläiset voivat matkustella niin mukavasti, kun palkka juoksee poissaollessakin. Herrasväki E:llä oli 5 lasta.

Parin tunnin kuluttua läksin hra E:n kanssa K.m. yhdistykseen Brohusgadella. Sillä on oma talo, joka on yhteinen vanhainkodin kanssa (perust. 1866). Yhdistys sijaitsee alakerrassa, vanhainkodin hallussa on ylemmät kerrokset. Suomalaisille hyvin tuttu hra Westphall hämmästytti kovin nähdessään suomalaisen

Köpenhaminan K. m. Yhdistyksen ja Vanhainkodin talo

vieraan, sillä ei niin kaukaisia matkalaisia usein Köpenhaminassa käy. — Minulle näytettiin yhdistyksen huoneistoa, mistä mainittakoon juhlasali, ravintola, kansliahuone, kirjasto (kellarikerroksessa). Suomalaisiin oloihin totuneelle oli tämä huoneisto kerrassaan suurenmoinen. Kuitenkin köpenhaminalaiset valittivat sitä ahtaaksi, joten on ollut puhetta ostaa myöskin viereinen talo ja laajentaa huoneistoa sinne päin. Juhlasalissa voitiin antaa myöskin elokuvaesityksiä. Erikoisessa peltiseinäisessä konehuoneessa oli suuri, 10,000 kruunua maksava elokuvakone. Sen hoitajana oli kuuleva, palkattu ammattimies, sillä k.m.:iä ei poliisi ollut tehtävään hyväksynyt ankarain turvallisuuksimääräysten nojalla. Yhdistyksen jäsenluku on 400 ja jäsenmaksu, mihin sisältyy maksut sairaus- ja hautausapukassaan y. m., tekee noin 10 kr. henkilöltä kuukaudessa, siis vuodessa 120 kr. = 1200 Smk. Huoneisto on avoinna ainoastaan lauantaisin ja maanantaisin klo 19—24. Muina päivinä saadaan pitää ainoastaan johtokunnan- y. m. pienempiä kokouksia.

Seuraavana päivänä, sunnuntaina, läksimme k.m. kirkkoon katsomaan jumalanpalvelusta. Kuuromykillä on oma pieni kirkko, johon mahtuu n. 200 henkeä. Lattia viettää alas alttariin päin, joten kirkonmenoja

on helppo seurata tarvitsematta kurkotella toisten päiden ylitse pappia. Pastori Jørgensen sattui olemaan poissa kaupungista, joten jumalanpalveluksen piti hänen sijastaan k.m. lukkari Becker. Urkurina toimi hänen rouvansa (kuuleva). Kirkon sisäpuoli teki minuun juhlallisen vaikutuksen. Altaritaulu en nähnyt, koska sen paikka oli peitetty vaatteella. Tilalle maalataan nimittäin uusi taulu, minkä paljastusjuhla on joulukuussa. Kirkon katosta riippui täysirikinen purjelaiva. Meikäläisissä kirkkoissa en sellaisia koristeita ole nähnyt. (Joskus sattuu, että joku merenhädästä pelastunut merimies tekee laivan ja lahjoittaa sen kirkkoon kiitokseksi ja muistoksi ihmeellisestä pelastumisestaan. Haastattelijan muist.) Kirkon kellarikerroksessa on NMKY:n huoneisto. Tässä Nuorten Miesten Kristillisessä Yhdistyksessä on 60 kuuromykkäjäasentä. Puheenjohtajana on entinen puuseppä J. Th. Jørgensen, hänen rouvansa on kuuleva, sähkömankelin omistaja, joka liike tuottaa siksi hyvin, että puuseppä ammatti on saanut jäädä, koska miehistä apua tarvitaan tilausten noutamiseen ja perille toimittamiseen. Kirkosta ulos tultuani katselimme sen ympärillä olevaa puutarhaa, jonka jälkeen lukkari Becker kutsui minut luokseen kahville pappilaan. Pappila on aivan kirkon vieressä. Pastori Jørgensen asuu alakerrassa, lukkari yläkerrassa.

Iltapäivä meni hupaisesti hra E:n kanssa kaupunkia katselemistani. Maanalainen asema oli ennennäkemättömän ihme. Junat kulkivat nim. maan alla tunneleissa, joihin valoa tuli maassa olevien aukkojen kautta. Pyöreä torni oli omituinen siitä syystä, ettei siellä sisällä ollut minkäänlaisia portaita, vaan saattoi vauvuilla ja hevosilla ajaa tornin huippuun saakka loivasti kiertävää ajorataa. Niin oli tehnyt aikoinaan edesmennyt Venäjän tsaari Pietari I. Torni rakennettiin v. 1642. Sieltä on laaja näköala, ja näkyy sinne noin 500 kirkkoa — kuten minulle kerrottiin. Olihan siellä todellakin hämmästyttävä paljon kirkkoja. Erikoisen leiman antoi kaupungille polkupyöräilijäin tavaton paljous, mikä solui pitkin katuja. Hyvähän sileillä asfalttikaduilla onkin pyöräillä, ja polkupyörä on halpa ja nopea kulkuväline. Kaupungissa kuuluu olevan 30,000 autoa ja 160,000 polkupyörää. Ajokulttuuri ja liikennejärjestys ovat korkealla tasolla. — Samana iltana kävin myöskin Tivolissa. Sen erilaisia huvituksia on mahdoton luetella, niitä oli jos mitä lajia. Huvipaikan suosiota osoittaa se, että samana päivänä mainitsi "Politiken"-lehti siellä käyneen 50,000 henkeä.

Maanantaina jatkoin kaupungin katselemista hra Elbjørnin edelleenkin toimiessa oppaana. Eduskuntatalo oli komea. Tanskassa on 2-kamarinen eduskunta, joka säättää maalle lakeja, samaan tapaan kuin esim. Englannissa. Suuri pääasema tuli myös katsottua, mainiten hra E. Helsingin aseman olevan paremman ja kauniimman (sehän on, kuten tunnettua maailmankuulun arkkitehti Eliel Saarisen eräs mestariluoma). Klo 13 olin k.m. Kjaer'in hauta-

jaisissa. Hän oli kuulunut yhdistyksen johtokuntaan 30 vuotta, saaden muistolahjana äskettäin sen vuoksi yhdistykseltä kultakellon. Kappeli Vanhalla hautausmaalla oli täpötäysi väkeä ja seppeleitä oli runsaasti. Ruumiinsiunauksen toimitti pastori Jørgensen. Johtokunnan jäsenet kantoivat arkun ulos, jossa toiset henkilöt kantoivat sen etemmäksi haudalle.

Hautausmaalta menimme Zoologiseen (eläintieteelliseen) puistoon, jossa oli monenmoista elävää, kuten karhuja, norsuja, apinoita j. n. e. Apinat olivat luonnollisesti hauskimmat ja eniten yleisön suosiossa.

Jatkuu.

EESTIN, LATVIAN JA LIETTUAN MATKALTA

Kertonut *A. Koivunen*

Läksin laivalla "Ebba Munck" Helsingistä Tallinnaan jouluaaton aamuna. Merellä vallitsi kova myrsky ja aallokko, joka löi usein laivan kannelle niin että se pian peittyi jääkerroksella. Kannella kävellessäni luiskahdin pahasti. Odottamatta tapasin laivassa erään eestiläisen työtoverini, joka oli matkalla kotimaahansa jouluksi. Pian tuli kylmä, joten pistäysimme lämpimien seinien suojaan nauttimaan teetä. Tallinnaan saavuttuani passini ja kapsäkkini tarkastettiin, jonka jälkeen eroin toverista, lähtien etsimään "Narva maantee tän"ä. Jouduin eksiysiin, joten piti ottaa auto ja ajaa perille. Tuli paha mieli, kun k.m. ystäväni ei asunutkaan siinä talossa. Päivän hämartyessä katselin kaupungilla kauniita ja loistavia joulunäyttelyitä kauppojen akkunoista. Asemalla sitten katsoin aikataulusta, mihin aikaan juna lähtisi Riikaan. Asemaravintolassa tapasin 3 eestiläistä kuuroa, joitten kanssa viittailin hauskaasti. Klo 17,30 astuin junaan, joka läksi Latvian rajaa kohti. Ei se ollut täpösentäysi väkeä, kun 2 konduktööriä tuli tarkastamaan matkustajien pilettejä, toisella kädessä — kynttilälähty. Klo 2,30 saavuttiin rajalle, jossa Eestin ja Latvian viranomaiset tarkastivat passit ja matkatavarat. Puolen tunnin pysähdyksen jälkeen jatkoin matkaa eteenpäin, nukkuen ylemmällä kannella. Junan saapuessa klo 8 ajoissa Riian asemalle, astelin asemahallin lävitse II luokan ravintolaan teelle, tavaten siellä 2 kuuromykkää, Dangavpilsista saapuneita, neiti Kagan'in ja herra Ratalovie'n, jotka aikoiivat katsomaan k.m. teatteria. Keskusteltiin vilkkaasti viittomalla. He ihmettelivät, että olin tullut kaukaa Suomesta ja pyysivät minua tulemaan k.m. teatteriin seuraavana iltana, antaen minulle venäjänkielisen osoitteen, josta en kuitenkaan ymmärtänyt mitään. Kahden tunnin keskustelun jälkeen eroin toisista ja menin kaupunkia katselemaan. Näin siellä suuria ja komeita rakennuksia, ollen vaikutelmani parempi kuin savustetusta Tukholmasta, missä olin ennen "turisteerannut". Löysin hotellin, jossa kysyin eng-

ONNELLISTA UUTTA VUOTTA TOIVOTTAVAT:

Helny ja Frans Thesslöf,	V a a s a
August Nordberg	"
Ilo Kangasniemi	"
Lisa ja Anders Häkans	"
Sanna ja Axel Grev	"
Fridolf Liljeqvist	"
Lea Byström	"
Tyra Emet	"
Elli Ruuska	"
Alma Latvala	"
Lempi Vataja	"
Martta Lyytinen	"
Selma Norrholm	"
Hanna Anttikoski	"
Ruth Ekman	"
Anni Myntti, Replot	"
Signe Lindman Petalahti	"
Gustav Svevar, Maalahti	"
Elvira Hoffman, Vöyri	"
Lovisa Jeppil	"
Ester ja Peter Stade,	Pietarsaari
Uno Björn perheineen	"
Anders Sven perheineen	"
Arvid Jansson perheineen	"
Tyine Mäkinen	"
Mathilda Stade	"
Fina From	"
Maria Finnilä	"
Frans Leijon	"
Ake Häggblom	"
Anna Hägglund	"
Maria From	"

lanninkielellä huonetta. Palvelija ei ymmärtänyt, vaan meni toiseen huoneeseen tulkitsemaan sitä. Lopuksi toinen palvelija ohjasi minut huoneeseen. Levon ja siistiytyksen jälkeen menin katselemaan Riian nähtävyyksiä. Siellä oli oikea talvi. Pian päivä hämärti ja pistäysin elokuviin. Sen jälkeen menin hotelliin ja ummustin väsyneenä silmäni uneen. Seuraavana päivänä aion matkustaa pois Latviasta, nähtyäni ensin k.m. teatterin. Eräällä kadulla tapasin 2 kuuromykkäpoikaa viittailemassa keskenään. Tervehdin heitä ja kysyin jotakin. Minut pyydettiin tulemaan heidän asuntoonsa. Astuin sisälle huoneeseen, jossa oli juutalaista väkeä. Myöhemmin tuli sinne A. Stuppel, joka oli ollut Helsingissä käymässä. Tunsin hänet hyvin ja tervehdin häntä. Keskusteltiin kovasti Suomesta. Aterian jälkeen Stuppel ja minä menimme taas kaupunkia katselemaan.

Riiassa on 2 k.m. yhdistystä. Ensimmäinen k.m. yhdistys "Visbariga Kurlmemo Bierdiba" perustettiin v. 1926. Kaksivuotisen riitelemisen jälkeen osa jäsenistä erosi ja perusti toisen k.m. yhdistyksen "Immanuel" v. 1928, johon liittyi noin 120 jäsentä. Toiseen yhdistykseen jäi noin 80 jäsentä. "Immanuel"-k.m.

yhdistyksen puheenjohtaja on k.m. *hammaslääkäri* Haken. Kuulin, että Riassa asuu noin 800(?) kuuromykkää, niistä 35 juutalaista. Enin osa puhuu saksaa, toiset latviaa ja vähemmistö venäjää. Latviassa on vain 4 puhekoulua kuuromykille.

Stuppel ja minä menimme illalla "Imanuelin" jouluihtamaan. Sali oli täynnä väkeä ja ohjelma oli vaihteleva. Näyteltiin m.m. useita pieniä tanssi-, pila-, taika- y. m. näytöksiä. Väliajalla esiintyi eräs itävaltalainen k.m. mies hyppäämistanssissa. Sitten jaettiin meille arvan kautta tavaroita ja pussillinen karamelleja. Lopuksi oli leikkiä. Valokuvia otettiin useita.

Seuraavana päivänä minut kutsuttiin herra W. Kunitzkin kotiin. Astuessani huoneeseen huomasin, että hra Kunitz on myöskin hammaslääkäri. Hän kertoi Riassa olevan 4 kuuroa hammasteknikkoa. Keskusteltiin Suomesta ja kuuromykkien oloista. Kahvin jälkeen illalla menimme hra Kunitz ja minä k.m. yhdistykseen "Visbariga Kurlmemo Bierdiba". Siellä näytettiin elokuvia. Minua pyydettiin jäämään kaupunkiin vielä eteenpäinkin. Seuraavana päivänä oli siellä iltama. K.m:t keskustelivat siellä vilkkaammin kuin Suomessa. Palattiin takaisin hra Kunitzkin kotiin, jossa olin yötä. Seuraavana päivänä pyysi rva K. minua mukaansa ostoksille. Aterian jälkeen herrasväki K. ja minä läksimme raitiotievaunulla k.m. iltamaan. Huoneusto oli täpötäysi. Siellä pidettiin puheita ja esitettiin näytelmiä. Lopuksi tanssittiin ja leikittiin. Minulta kysyttiin, että onko minullakin Suomessa puukko aina mukana? Olivat nim. lukeneet sanomalehdistä julkista puukotuksista Suomessa hyvin usein.

Seuraavana päivänä oli mentävä hra ja rva K:n kanssa elokuvaan, mikä teatteri oli sisustettu hyvin komeasti. Illalla olimme taas k.m. yhdistyksessä, missä oli elokuvanäytös. Sieltä riensin toisten k.m. kanssa toiselle asemalle kello 22 lähtevään Pariisiin menevään pikajunaan. Juna kulki Liettuan rajan yli pääkaupunkiin, Kaunasiin. Lähellä Kaunasia juna pisteli suuren tunnelin lävitse saapuen perille klo 6 aamulla (klo 7 Suomen aikaa). Asemaravintolassa nautin teetä ja lepäsin ennenkuin läksin kaupunkia katselemaan. Aamupäivällä ajoin autolla erään ystäväni V. Kurennon luokse hänen työliikkeeseensä. Kurento hämmästytti kovasti äkillisestä tulostani ja vei minut kotiinsa, näytellen samalla kaupungin nähtävyyksiä. Illalla tuli hänen kotiinsa vielä muutamia k.m.:iä, joiden kanssa keskusteltiin Suomesta ja k.m. oloista.

Kaunasissa kuulin asuvan lähes 60 k.m. Heillä ei ollut yhdistystä. Kun he kerran aikoivat perustaa yhdistyksen ja jättivät sitä varten anomuksen kaupungin maistraatille, tuli se hyljättyksi. Liettuassa ei ole yhtään k.m. koulua. On ikävää, kun siellä löytyy koulunkäymättömiä mykkiä. Mutta oman yhdistyksen perustamista ei ole silti jätetty, vaan odotetaan vastaisuudessa maistraatin antavan siihen luvan.

Eräs puolalainen k.m. F. Zabielskis pyysi minua tulemaan kotiinsa illalliselle. Hän viittasi minulle mukavasti puolan kielellä ja englanniksi keskustelin hänen kuulevan veljensä kanssa. Klo 22,30 riensin autolla asemalle ja palasin takaisin Riikaan. Liettuan ja Latvian rajalla passini tarkastettiin ja minulta vaadittiin 20 Liettuan rahaa viisumia varten. Riikaan saavuttuani olin Kunitzkin luona. Levon ja aterian jälkeen hra Kunitz vei minut katselemaan suurta ja komeata purjevenettänsä. Kävimme vielä k.m. yhdistyksellä ja aterioin taas Kunitzkin vieraanvaraisessa kodissa ennenkuin klo 19,30 läksin Riista Tallinnaan. Siellä kävin tervehtimässä ystäväni eestiläisiä kuuromykkiä yhdistyksellä. Tammikuun 2 p:nä palasin takaisin Helsinkiin "Viola"-laivalla. Matkalla oli kauhea myrsky ja putosin muutamia kertoja istuimelta.

Liettuan, Latvian ja Eestin kuuromykiltä monet lämpimät terveiset Suomen kuuromykille!

YHDISTYSTEMME JOHTAVILLE NAISILLE

Teille ehkä ei ole tuntematonta, että suuri osa kansastamme kulkee henkistä rappeutumista kohti aivan hirvittävällä vauhdilla. Ei kunnioiteta Jumalaa, ei maallista lakiakaan. Kaikki alhaiset intohimot ovat valloillaan. Miesten ja naisten keskinäinen seurustelu nojautuu alhaisiin vietteihin. Eivät säily enää koditkaan rauhan ja onnen asuntoina. Niissä juodaan ja pelataan ja harjoitetaan muutakin rumaa. Isät jättävät vaimonsa ja lapsensa tai muuten uskottomalla elämällänsä tuottavat suurta kärsimystä perheelleen. Ja vielä pahempi, että löytyy naisiakin, jotka kevytmielisyydessä kilpailevat huonojen miesten kanssa. Mitä tapahtuu suuressa yhteiskunnassamme, niin sieltä lähtee aina vaikutteita meidänkin hiljaiseen maailmaan, olipa se huono — tai hyvä henki. Jos huono henki on enemmän vallassa, niin vaikuttaa se turmelevasti kaikkiin niihin, joilla ei ole voimakasta henkistä elämää. Kun ajattelee kaikkea surkeutta, niin huudahtaa pakostakin: missä olette te hyvät hengen! Eikö kukaan uskalla vastustaa pahaa!

Me naiset olemme olleet liian kauan kiltisti syrjässä tai olemme olleet mukana miesten edesottamuksissa. Le voisimme olla yhteiskunnalle jotakin. Nyt — jos koskaan olisi naisten luotava rintama pahaa vastaan. Meidän olisi asetettava korkeammat siveelliset vaatimukset nuorille miehille ja miksi ei myöskin aviomiehille. Jo maailman alussa sanoi Jumala: "Ei ole miehen hyvä olla yksin. Minä teen hänelle avun, joka on hänen kaltaisansa". Tähän sisältyy äärettömän paljon, mutta tällä heikellä tyydyn vain roittamaan mieliinne yhden seikan. Naisen olisi nyt oltava miehelle apuna siveellisen tason kohottamisessa. Mutta tässä on ensin aloitettava nai-

sista, ennenkaikkea juuri elämän kouluun astuneista neitosista. Heitä olisi koottava yhteisiin esitelmä-iltoihin, opetettava heitä tuntemaan oman arvonsa. Ei kukaan omasta arvostaan pitävä nainen voi seurustella huonon ja kevytmielisen miehen kanssa, vielä vähemmän mennä naimisiin sellaisen kanssa. Monet esimerkit ovat näyttäneet mitä kurjuutta siitä seuraa. Lukemattomat naiset ovat sortuneet ennenaikaiseen hautaan tai ovat jääneet henkiseen tylsyyteen huonon miehen kahleissa. Eikö se, että lukemattomat sisarimme ennen meitä ovat saaneet kärsiä marttyyrikuoleman — sytytä vihaa pahaa vastaan.

Siis toimeksi hyvät naiset ja alkää väsykö, vaikka kohtaisittekin kylmäkiskoisuutta. Parempi on taistella ja hävitä hyvän asian puolesta kuin olla toimeton lois-eläin yhteiskuntaruumiissa.

Naistemme on vaadittava, että mies omaksuu korkeamman siveellisen elämäkatsomuksen.

I. M.

MUISTELMIA MUINAISILTA AJOILTA

Turun kuurojenkoulun Toveriyhdistyksen
25-vuotismuiston johdosta.

Siitä on nyt 25 vuotta. Olimme silloin Turun kuurojenkoulun 8 luokalla, minä ja yksitoista luokkatoveriani. Koulussa ei vielä ollut minkäänlaista toveriyhdistystä eli konventtia. Sellainen saatiin aikaan lokakuun 22 p:nä 1904, jolloin meidän koulussamme pidettiin ensimmäinen toveri-illanvietto. Ohjelmaa oli edeltäpäin valmisteltu käsittäen muuttaman puheen ja esitelmän, joita oppilaat itse saivat pitää. Opettajamme *Jubo Palomaa* oli itseohjeutettu puheenjohtaja, sillä hän oli koko asian alkuunpanijana ja sieluna. Toveriyhdistyksen perustamisessa eivät oppilaat itse olleet paljoa aloitekykyisempiä, kuin mitä olen ennen toverilehdenkin suhteen maininnut. Sihteerinä oli allekirjoittanut. Alku oli vaikeata, sillä ei ollut kokemusta eikä esimerkkiä edellisiltä oppilailta. Senvuoksi oli toimintakin hyvin hapanavaa ja epämääräistä. Mutta jotakin täytyi saada aikaan. Mainitsin jo että ensimmäisen illanvieron ohjelma käsitti puheita ja esitelmän sekä runonlausuntaa. Lopuksi opettaja kehoitti oppilaita pitämään vapaata keskustelua. Ruumiillisena virkistykseenä oli kahvitarjoilua, jossa emännöitsijänä toimi eräs tyttöoppilaista.

Seuraavista illanvietoista en paljoa muista, minulla ei ole niistä muistiinpanoja, mutta lieenee niitä ollut 5 tai 6. Viimeisestä kokouksesta sentään muistan vielä eräitä kohtia. Se pidettiin koulun juhlasalissa samana päivänä kuin v:n 1905 vuositutkinto oli päättynyt. Siihen otti osaa ainakin ylempiluokallaiset. Tilaisuuteen oli saapunut myös eräs koulun entisiä oppilaita, Oskar Lumme Helsingistä. Avajaispuheen pitäjänä oli opettaja J. Palomaa, joka piti muitakin puheita. Hra Oskar Lumme suunnitteli

Puhuvien kuurojen liiton perustamista (Helsingissä suunniteltiin samaan aikaan Suomen kuurymykkäinliiton perustamista ja Oskar Lumme halusi perustaa siitä erillisen Puhuvien kuurojenliiton. Tästä hän teki kokouksessa selkoa ja luki sääntöehdotuksen. Ehdotus sai lämmintä kannatusta opettajien ja oppilaitten puolelta. Liiton perustamisesta ei kuitenkaan tullut valmista, mutta samana keväänä Helsingissä kuurymykkäin yleisessä kokouksessa, jonne myös me oppilaat heti koulun loputtua saimme opettajamme kanssa matkustaa, perustettiin Suomen kuurymykkäinliitto. — Muusta kokouksen ohjelmasta muistan erään tyttöoppilaan, Astra Pousen lausuman runon, joka alkoi:

"On nuoruus aika toukujen,
maa silloin lämmin on,
siis utterasti kylvämään."

Loppusäettä en muista, mutta jatkui se:

"Älä anna pahan orastaa,
on sydän sille altis maa.
Jos siemenet sen juurtuvat,
ohdakkeet ne nousevat."

Runossa oli useampia värssyjä, mutta ne eivät ole säilyneet muistissani.

Päivät ovat menneet, vierineet viikot, vuodet kuluneet ja kohta tulee kuluneeksi 25 vuotta siitä kun minä ja yksitoista luokkatoveriani lopetimme koulunkäyntimme Turun kuurojen koulussa. Kaksikymmentäviisi vuotta on pitkä aika. Siinä ajassa on ehtinyt tapahtua paljon ja suuria asioita.

Vaikka tuo neljännesvuosisata näyttääkin pitkältä, on se kuitenkin lyhyt aika ihmiselämässä. Minusta tuntuu, että se on kulunut liian pian. Mutta aika rientää. Päivät ja yöt vuorottelevat, vierivät viikot, vuodet kuluvat.

Te, viimeisen luokan oppilaat, olette vielä koulussa. Kenties on teistä kahdeksanvuotinen kouluaikanne välistä tuntunut pitkältä ja olette kaihomielin toivoneet, että se pian loppuisi. Vaan minä sanon teille, että kouluaikanne on liian lyhyt. Se kuluu liian pian. Kahdeksan vuotta on lyhyt aika. Vain muutama vuosi ihmiselämästä. Olkaa sentähden onnellisia, että vielä olette koulussa. Te olette vasta nuoruuden keväimessä, ihmisen suloisimmassa iässä. Käyttäkää lyhyt kouluaikanne ja lyhyt keväinen nuoruutenne hyvin. Toista kouluaikaa ei enää tule eikä toista nuoruuden kevättä. Koulun loputtua teillä on edessänne karu maailmankoulu ja kattuvia vuosia. Maailmankoulu ei ole niin lempeä ja huolehtiva kuin nykyinen koulunne. Te tarvitsette paljon hyvää. oppia, ohjeita ja neuvoja vastaista elämään varten. Ottakaa ne kiitollisuudella vastaan ja seuratkaa annettuja neuvoja. Kun käytätte kouluaikanne hyvin ja seuraatte neuvoja ja ohjeita, joita hyvät opetta-

janne teille koulussa antavat, on siitä iloa ja hyötyä teille itsellenne, opettajillenne, vanhemmillenne, koko kansalle.

I. Ojala.

MUISTELMIA ESITELMÄMATKOILTANI

Viime keväänä Suomen Kuuromykkäinliiton vuosikokouksessa Liiton sihteeri pastori H. Nyberg pyysi minua esitelmämatkoille useihin paikkoihin kesän aikana. Siihen suostuinkin ja kävin viime kesän aikana useissa paikoissa pitämässä valistus- ja

Tahto Hirvikosken koti Ikaalisissa

esitelmäkokouksia kuuromykkäille. Olen velvollinen esittämään matkakertomuksen.

Ensimmäinen pitämäni kokous oli elokuun 4 p:nä Ahvenanmaalla Maarianhaminassa. Ihmeellistä oli, että Pastori H. Nyberg sattui tulemaan sinne ihan samana päivänä pitämään Jumalanpalveluksen kuuromykkäille, vaikka pastori ja minä emme ilmoittaneet toisillemme kokouksenpidosta siellä. Olimme kuitenkin hyvin tyytyväisiä, kun olimme yhdessä siellä kokouksessa ja samoin oli helppoa Ahvenanmaan kuuromykkäille, kun eivät tarvinneet kokoontua 2 kertaa. Kokoukseen oli saapunut 15 kuuromykkää. Jumalanpalveluksen jälkeen pidin esitelmiä kuuromykkäin kehityksestä nykyiseen aikaan asti ja kuuromykkäin valistustyön tarpeellisuudesta ja sitten pohjoismaiden kuuromykkäin kongressista Helsingissä heinäk. 8—11 p:nä. Sitten mentiin pari vuotta sitten valmistuneeseen uuteen kirkkoon, jossa pastori jakoi Herran Pyhää Ehtollista. Kirkosta palattua jatkettiin kokousta ja esitin 2 kertomusta y.m.

Toinen kokoukseni oli elokuun 18 p:nä Kyröskoskella Hämeenkyrössä. Kokoukseen saapui 14 kuuromykkää, vaikka oli sateinen ilma. Hartaushetken jälkeen puheenjohtaja Aleks. Virtanen lausui kaikki tervetulleiksi ja piti kauniin puheen valistustyön tärkeydestä. Pidin samat esitelmät ja puheet kuin Ahvenanmaalla. Kokous kului hauskaasti iltaan asti. Iltopäivällä kokoukseen saapui Kuopion Kuorojenkoulun opettajatar neiti Fanny Gylling Ikaali-

sista. Häinkin puhui vakavasti Raamatusta. Tämä kaunis puhe vaikutti paljon kuuromykkäin sydämiin. Kokouksen päätyttyä me (meitä oli 5, nimittäin: vaimoni, Elise-tyttöni, Runo-poikani, rouva S. Helminen, siskoni ja minä) riensimme talonisäntä Tahto Hirvikosken kanssa pirssiautolla Ikaalisiin Tahto Hirvikosken kotiin vierailulle pariksi päiväksi. Tahdon herrtainen, toimielias kuuleva emäntä Katri, otti meidät vastaan suurella ystävällisyydellä. Tahto-isäntä on rakentanut muutama vuosi sitten hyvin kauniin kodin, jonka kuvan näette tässä lehdessä. Tahto-isännällä on toista vuotta vanha iloinen poika. Päivät kuluivat hauskaasti keskustellen asioista. Tahto on perinyt isävinajaltaan kapinavuonna ison talon, jota hän hoitaa innokkaasti ja huolellisesti.

Kolmannen kokouksen pidin Tampereen kuuromykkäinyhdistyksessä elokuun 23 p:nä illalla. Tilaisuuteen kokoontui kolmattakymmentä kuuromykkää. Pidin 2 esitelmää, kuuromykkäin kehityksestä ja valistustyön mahdollisuudesta, ja Pieksämäen Nikkarilan tilan lahjoittajien neitien S. ja A. Bovalliuksen elämänvaiheista. Kuuromykkien pyynnöstä päätin pitää vielä paluumatkallamme Pohjanmaalta toisen kokouksen seuraavalla viikolla. Kokouksen päätyttyä matkustin yöllä Vaasaan, jossa pidin 24 p:nä elokuuta 2 esitelmää ja puheita 20 kuuromykkälle. Neiti Anna Södergård ja hra Ilo Kangasniemi järjestivät kauniit teepidot kaikille. Sunnuntai-aamulla 25. 8. tulimme Vaasasta Seinäjoelle, jossa pidettiin suuri piirikokous, johon saapui noin 90 kuuromykkää. Pidin useita esitelmiä ja kertomuksia, niinkuin tässä lehdessä on aikaisemmin selostettu. Tämä piirikokous on mielestäni onnistunut. Seinäjoelta tulin perheeni kanssa Alavuudelle vanhaan syntymäkotini käymään muutamiksi päiviksi. Elok. 30 p:nä tulimme Tampereelle, jossa pidin useita puheita ja esitelmän Tampereen kuuromykkäin yhdistyksessä noin 25 kuuromykkälle. Seuraavana päivänä tulimme näiltä matkoilta kotiin Turkuun.

Kuuromykkäin Auttajayhdistyksen Turun paikallisosaston toimesta olen käynyt neuvonta- ja esitelmämatkoilla elokuun 11 p:nä Taalintehtaalla ja syyskuun 29 p:nä Forssassa. Kuluneen kesän matkoistani olen oppinut paljon kuuromykkäistä ja heidän kehityksensä ja tulin ajatelleksi, että Suomen Kuuromykkäinliiton toimesta valistustyötä olisi jatkettava edelleenkin kuuromykkäin keskuudessa.

Turussa 25 p:nä marrask. 1929. *E. Savisaari.*

SAKSA. Tämän vuoden alkuun asti on Saksassa ilmestynyt kaksi kilpailevaa kuuromykkäinlehteä. Toinen näistä, Leipzigissä ilmestyvä, oli Saksan K.m. liiton oma virallinen äänenkannattaja. Toinen ilmestyi Berlinissä. Nyt ovat nämä molemmat lehdet yhtyneet yhdeksi Leipzigissä julkaitavaksi lehdeksi ja ilmestyvät yhtenä suurempikokoisena ja arvokkaana julkaisuna. Etelä-Saksassa on samanlainen yhtyminen jo aikaisemmin tapahtunut. Sillä on havaittu, että yhtymisestä on kaikille hyötyä. Saksan K.m. liiton virallisen äänenkannattajan mukana seuraa kerran kuussa erikoinen uskonnollinen kuurojen lehti maan evankelisia kuuroja varten ja jaetaan se ilmaiseksi lehden mukana.

URHEILUOSASTO

KILPAILUKUTSU

Meillä on täten kunnia kutsua K. U. Liittoon kuuluvia seuroja ja yksityisiä jäseniä osallistumaan

K. U. L:n vuoden 1930 hiihtomestaruuskilpailuihin,

jotka järjestämme asianomaisella luvalla Jyväskylässä tulevan maaliskuun 8—9 p:nä. Kilpailuohjelma on seuraava:

Lauantaina 8 p. klo 15,30: 10 km joukkuehiihto 3-miehisille seurajoukkueille sekä 10 km ikämiesten hiihtomestaruuskilpailu.

Sunnuntaina 9 p. klo 10: 20 km yleinen hiihtomestaruuskilpailu ja 3 km naisten hiihto.

Hiihdeittävä rata on murtomaata, paitsi naisten kilpailussa.

Ilmoitukset osanotosta on lähetettävä ennen 2 päivää maaliskuuta 1930 osoitteella: *Rouva Lahja Alander*.

der, Jyväskylä, Vaasankatu 15, ja on ilmoitusta ehdottomasti seurattava 15 mk joukkueelta, 10 mk mieskilpailijalta ja 5 mk naiselta. Jälki-ilmoituksista peritään kaksinkertainen maksu.

Kilpailijoille varataan vapaa asunto. 50 % rautatiealennus on myös anottu.

K.U.L:n mestaruusmitalit ja palkinnot jaetaan 3, 10 ja 20 km kilpailuissa ja joukkuekilpailussa K.U.L:n kiertopalkinto seuroille ja toimeenpanevan seuran puolesta kahden parhaan joukkueen miehislle palkinnot.

Muuta virallista kutsua ei lähetetä seuroille.

Toivoen runsasta osanottoa, merkitsemme

urheilutervehdyksin

JYVÄSKYLÄN KUUROMYKKÄ-URHEILIJAT

Nestor Toikkanen

puheenjohtaja.

Lahja Alander

sihteeri.

ARMAS FELDT

Lehteämme painoon pantaessa saimme Hämeenlinnasta surusanoman, että nuori, lupaava urheilija Armas Feldt hukkuu Vanajaveden luisteluareenalla ollessaan 30 p. tammikuuta klo 14 aikaan.

Avustajamme rva Ida Ylén kirjoitti tapauksesta seuraavaa:

"Armas Feldt on syntynyt Kemin maaseurakunnassa 29 p. joulukuuta 1907. Käynyt Oulun kuuromykkäin koulun, josta pääsi pois 1926 keväällä. Hän kävi puusepän oppia Kemissä Mustosen liikkeessä 2 vuotta ja muutti sieltä sitten Hämeenlinnaan, jossa työskenteli puolitoista vuotta sorvarina Alavan puusepänliikkeessä. Mutta nyt huonona aikana joutui Armas Feldt työttömäksi, ollen liki 2 kuukautta ilman työtä. Emme saaneet hänelle työtä, vaikka kuinka etsimme. Hän oli ostanut itselleen luistimet, emme tiedä, milloin, ja eilen (30/1) hän oli ensi kerran luistelemassa Vanajavedellä. Poikamme, joka käy lyseota, oli voimistelutunnilla nähnyt Armas Feldtin klo 12—13 aikaan. Feldt oli sitten mennyt konepajaan luistimia teroittamaan ja aikoi palata kotiin järven yli. Tietämättä tai huomaamatta, että sillan alla jää oli ohutta — hän hukkuu. Nähtävästi on Feldt koettanut saada luistinta jalastaan, ottaakseen sillä jäätä kiinni, sillä hänellä oli luistimen remmi kädessään. Hänen ruu-

mistaan etsittiin uppoamiskohdalta pari päivää, mutta virta oli kuljettanut hänet aivan päinvastaiseen suuntaan, jolloin pääsemättä jään päälle oli hän sinne tukehtunut. Hänen silmänsä ja suunsa olivat lujasti kiinni.

Me suremme Armas Feldtiä kuin omaa poikaamme ja toiset kuin veljeä. Armas Feldt oli harvinaisen hyvä poika; aina hyvällä tuulella, aina iloinen ja toverillinen sekä sävyisä. Kuuromykkäin Yhdistyksessä hän oli paljon pidetty ja Urheiluseurassa hän oli lupaava kyky.

Tämä tapaus on niin kovin järkyttänyt mieltä täällä meidän k.m. kesken. Ellen olisi omin silmin nähnyt Armas Feldtiä juuri järvestä ylös saatuna ruumiina, en voisi uskoa, että Feldt on poissa — iäksi poissa."

URHEILUSTA

Toimittaja seiso i edessäni ylen tärkeän näköisenä.

— Urheilusta? Räväytin hieman silmiäni

— Niin, niin ja muistakin, ettei se saa olla mitään tuulesta temmattua.

— Hm, hm.

Siinä sitä oltiin. Kyllä minä koetan. Lupasin ja mikäli mahdollista, haluan aina täyttää lupaukseni. Niinkuin nytkin. Mutta, häpeä kyllä tunnustaa, en ole vuosikausiin urheilut. Mitä siis osaisin siitä kirjoittaa. Ja kuulopuheiden perusteella — ei toki. — Tässä matoisessa maailmassa leimataan niin pie-

nestä ihminen valehtelijaksi, ettei sitä uskalla yrittääkään.

Niin sitä, kun ihminen vanhenee, niin kaikki harrastukset jäävät takapajulle, niinkuin se urheilukin on jäänyt. — Jaa, mutta muistanpa sentään jotakin kesäloman ajalta, viimeisessä heleässä heinäkuussa. Urheilua oli sekini. Enpä olekaan, ystäväiseni, niin saamaton kuin luulette.

Me lähdimme matkoille! Sanon *matkoille*, koska se sana on muodissa tätänykyä. Niin me matkustimme Savoon, siihen paikkaan Suomessa, jonka kauneutta runoilijat lauluin ylistävät, ja jonka ruokia, kalakukkoa ja kokkelipiimää, herkkusuut kilvan kiittävät. Kun me lähdimme täältä kotoa, oli oikein rankka sade. Minun "päni", se on mieheni, lupasi hakea auton, jolla mentäis asemalle. Mutta ei maar. Ei sitä saa täällä Helsingissäkään aina vuokra-autoja — ei ainakaan sateisella säällä, silloin kun niitä välttämättä tarvitseisi. Me siis jouduimme kävelemään. Kannoimme vuoroin pikku pojua, joka tuntui oikein nauttivan sateesta, vuoroin matkalaukkuja. Sateenvarjon pitäminen ei voinut tulla kysymyksenäkään. Mieli haikeana ajattelin minä uutta hattua, jota kaikin mokomin olisin tahtonut varjella sateelta. Otinkin sen jo päästäni ja ajattelin panna matkalaukkuuni, mutta silloin mieheni katsoi sillä tavalla, että huomasin olevan parasta vain pitää se päässäni. Mutta kun viimein kaikella kunnialla pääsimme junaan ja omaan makuuvaunuastoomme, huomautin minä miehelleni hatustani ja vaaleanharmaista kengistäni ja paljosta muustakin ja annoin hänen ymmärtää, että se oli hänen syynsä, kun emme saaneet autoa, jonka hän oli luvannut hommata. Mutta mieheni sanoi vaan yks'kantaan, että "kyllä ne kuivavat", ja sain tyytyä siihen.

Mutta kun me seuraavana päivänä puolenpäivän aikana saavuimme Kuopioon, paistoikin aurinko jo täydeltä terältä. Hyvä alku, välihati valoisa ajatus mieleeni ja hyvä tuulen palasi kokonaan. Sinä päivänä jatkoimme iltapäivällä matkaamme laivalla pitkän kaunista Kallavettä, ja matkamme päättyi illalla mieheni kotiin.

Sitten me söimme! Suuri kalakukko tuotiin pöytään ja kokkelipiimää loppumattomiin. Se ateria oli herkkua. Kun viimein ähkien nousimme pöydästä, ohjattiin meidät aittaani. Se oli viileä, hajuheinä tuoksuinen ja hämärä. Siellä saisimme nukkua. — Onko täällä hyttysiä, kysyin siskolta, joka oli tullut meitä sinne saattamaan. Hämrässä olin nähnyt jotakin lentelevän katonrajassa.

"Ei ole täällä hyttysiä", sanoi sisko. Ne ovat vain ampieisia, jotka ovat tehneet pesänsä aitan nurkkaan. Ei ne mitään tee, nukkukaa pois vain. Mutta minulla karmivat kylmät väreet selkääni. Kun sisko meni, sanoin miehelleni, etten varmaan voisi nukkua, söin niin paljon ja sitten taas huomenna olisi päänsärkyä. Mutta miehet ovat niin hirveän tunteettomia. "Älä marise", sanoi hän vain ja veti peitteen korvillensa.

Seuraavana aamuna, kun avasin silmäni, katseli ukkonni minua hymyillen. — Onko sinulla päänsärkyä, kysyi hän. Mutta minä olin nukkunut niin hyvästi ja rauhallisesti, ettei sitä enää täällä Helsingissä yhden huoneen huoneustossa saata kuvitellaakaan.

Aamiaisen jälkeen sanoi sisko:

— Lähdeppä auttamaan turnismaan harventamisessa. Mieheni, joka istui portailla sanomalehteä lukien, vilkaisi minuun.

— Niin, menehän toki. Se tekee sinulle hyvää. Tarvitset vähän sellaista voimistelua. Kyllä minä pidän pojua silmällä.

Minä menin. Mitäpä tämä, tuumin, tätä tekee aivan huvikseen. Repiä irti rikkaruohot ja nakuttaa pienellä kuokalla maa kuohkeaksi. Lasten työtä. Mutta kun parisen tuntia-oli kulunut, tunsin selässäni ilkeätä pakoitusta ja käsivarsissa kankeutta. Sarka näytti toivottoman loppumattomalta. Jääköön, päätin. Menen lepäämään tuohon pellonpientareelle. Kellin siinä vain, luulevat minun olevan ahkerassa työssä. Olinkin aikeissa toteuttaa tämän päätökseni, kun samassa sisko tuli.

Jatkuu

VALTER LINDBERG

Juuri kun lehtemme oli melkein painettu, tuli uusi surusanoma, että kirjaltaja Valter Lindberg, yksi ruotsinkielisten kuuromykkäin lahjakkaimpia johtomiehiä, lyhyen sairauden jälkeen kuoli vatsatuberkuloosiin Espoon sairaalassa. Leikkauskaan ei voinut hänen henkeänsä pelastaa.

Valter Lindberg on syntynyt 25 p. huhtikuuta 1893 Espoossa. Kävi Porvoon kuurojenkoulun ja sen jälkeen antautui latojan ammattiin, mihin hänellä lahjakkaana miehenä oli hyvät edellytykset. Toimi myöskin monissa kuuromykkäin luottamustoimissa. Viimeisen elinvuotensa hän toimi esimiehenä kirjapaino Oy. Surduksessa, saavuttaen työvereittensä ja johtajansa arvonannon. Poismennyt jäi suremaan kuuleva vaimo ja 1 lapsi.

EMIL LUDWIG: Heinäkuu 1914. Suomalais-saksankielestä. Toinen painos. Hinta 30:—, sid. 40:—, Kirjan kustantama.

Teos käsittelee maailmansodan syntyä ja sen syitä, rajoitusten lähinnä sodan alkamisen edelliseen kuukauteen. Aiheensa tekijä esittää mukaansatempaavalla tavalla, ollen kirjan perustana eri maissa julkaistut eriväriset kirjat ja asiakirjat. Koko laaja aineisto on käsitelty mahdollisimman puolueettomasti ja selvästi. Kiinnostavampaa lukemista tuskin löytää kuin tämä kirja. Mottona on Ballinin lause: "Ei olisi tarvinnut olla mikään Bismarck ehkäistäkseen tämän kaikista sodista typerimmän".

RUOTSI. Ensimmäinen kuurymykkäinyhdistyksen oma talo Ruotsissa vihittiin tarkoitukseensa Upsalassa marrask. 23—24 p:nä. Mainitun yhdistyksen perusti v. 1908 herrat Authén, Flodin ja Österberg. Aluksi kokoontui yhdistys kokouksiinsa kahviloissa y.m. yleisissä paikoissa. Myöhemmin sai se vuokrahuoneuston. V. 1920 ehdotti yhdistyksen puheenjohtaja, hra P. Alfr. Person, että perustettaisiin huoneuston rakennusrahasto. Niin tehtiinkin. Ruvettiin keräämään varoja listoilla y.m. Kesäkuussa v. 1929 ruvettiinkin jo yhdistyksen omaa taloa rakentamaan. Siihen asti oli saatu kerätyksi rahaa noin 17,000 kruunua (170,000 Suomen markkaa). Valmiina maksaa talo noin 50,000 kruunua eli 500,000 Smk. Tästä summasta on yhdistyksellä vielä velkaa maksamatta 300,000 Smk. Talossa on useita huoneita, suurempia ja pienempiä, joissa jäsenet pitävät kokouksiaan, oppikurssejaan, keskustelujään, ompeluseurojaan, esitelmäpäiviään y.m. valistustilaisuuksiaan. Talon rakennushomman alkuunpanija ja ohjaaja on yhdistyksen monivuotinen puheenjohtaja, herra P. Alfr. Person, joka jo parinkymmenen vuoden ajan läheysliiton kustantamana on toiminut saarnaajana ja valistustyöntekijänä Ruotsin kuurymykkäin keskuudessa. Talon viikimäiläisyys muodostui erittäin kauniiksi juhlaiksi jossa esiintyivät sekä kuurot että muutamat heidän opettajansa ja ystävänsä.

TANSKA. Joulukuun 25 p:nä vietti Köpenhaminan k.m. seurakunta oman kirkkonsa 25-vuotisjuhlaa. Mainittu seurakunta perustettiin jo v. 1900. Viitenä ensimmäisenä toimivuotenaan ei sillä ollut omaa kirkkoa, vaan pidettiin kuurojen jumalanpalvelukset milloin missäkin Kööpenhaminan kirkossa. Tämä oli kuitenkin ajan mittaan hankalaa ja kuurot toivoivat hartaasti saada oman kirkon itselleen, jossa saisivat rauhassa ja vapaasti jumalanpalveluksiaan pitää.

Kööpenhaminassa oli siihen aikaan kolme kuurymykkäin yhdistystä. Kuuroim.koulun johtaja Beeb ja muurari Schioldann ehdottivat näille, että rupeaisivat yhteisvoimin rakentamaan omaa kirkkoa maan pääkaupunkiin kuuroja varten. Herra Schioldann rupesi keräämään rahaa ja sai kokoon 30,000 kruunua (300,000 Smk.) ja kukin yllämainituista kolmesta k.m.yhdistyksestä luovutti rahastostaan 9,000 kr.

Kun oli saatu näin paljon rahaa, niin alettiin kirkon rakentaminen ja joulukuun 17 p:nä v. 1904 se valmiina vihittiin tarkoitukseensa.

25-vuotiseen muistojuhlaan on kirkkoon myös viime kesän aikana hankittu uusi alttaritaulu, joka silloin seurakunnan nähtäväksi paljastettiin. Muutamat seurakunnan naisjäsenet ovat myös ommelleet uudet alttariliinat alttaripöydille. Nämäkin esineet otettiin muistojuhlissa ensikerran käyttäntöön.

lehtemme toimitus on saanut onnittelijain 5-markkasista kootun kauniin rahasumman kokonaisuudessaan lähettää Ävikin vanhainkodille uudenvuodenlahjana Suomen kuurymykkäiltä. Lämmittävältä ja iloiselta tuntui kodin johtajasta, kun hänen käteensä annoimme 1,375 Smk. ja sanoimme, että tämä on Suomen kuurymykkäin lahja tämän kodin vanhoille hoidokkaille. Ostakaa rahoilla mitä vanhat tarvitsevat! Luulemme, että 5-markkasien lähettäjätkin hämmästyivät ja iloitsivat, kun saatiin kokoon niin paljon rahaa. Arvelimme, että ehkä tänä vaikeana työttömyyden ja rahapulauksen aikana kuurymykkäiltä ei liikeneisikään rahaa Ävikin vanhoille. Mutta erehdyimme. Kuurot ajattelivat, että nyt juuri Ävikissä apua tarvitaan. Ja siksi lähettivät enemmän tänä vuonna kuin milloinkaan ennen. Siitä suuri ja lämmin kiitos teille kaikille. Ja Ävikin vanhat mummit viittaavat käsillään teille, kaukaisille ystävilleen näin: "Kiitos teille ja onnellista uutta vuotta".

LASTEN JOULUJUHLA pidettiin Helsingin k.m. yhdistyksessä loppiaisenä. Siihen juhlaan oli kutsuttu kuurymykkäivanhempain lapsia Helsingistä sekä sellaisia pieniä kuuroja helsinkiläisiä lapsia, jotka eivät vielä ole päässeet kouluun. Juhlalla oli 60 lasta, joista 5 kuuroja. Lapsilla oli hauskaa ja heille annettiin makeisia ja pieniä joululahjoja. Suuri lapsilauma kasvaa Helsingin kuurymykkäivanhempain ympärillä ja heidän hoidettavana ja kasvatettavana.

UUSI AVIOLIITOLAKI. Kuluvan vuoden tammikuun 1:stä päivästä alkaen on astunut voimaan uusi avioliittolaki Suomessa. Kuten tunnetaan koskee tämä laki erikokoisesti kuurymykkäikiin. Tästä alkaen ei kuurymykkä ilman presidentin lupaa saa mennä avioliittoon toisen kuurymykkän kanssa ellei valtion tai kunnan palveluksessa oleva lääkäri ole antanut lääkintröballituksen tarkastaman todistusta siitä, että jommankumman kuurymykkä ei ole synnynäinen.

60 VUOTTA täytti Porvoossa k.m. neiti Irene Tegengren tammikuun 15 p:nä. Kaikki Porvoon kuurymykkäit olivat kutsutut syntymäpäiväjuhlaan.

PORVOON K.M. KOULUN vahtimestariksi on otettu k.m. puuseppä Axel Nyman Porvoosta. On hauskaa, että koulun entinen oppilas nyt on päässyt vahtimestarin virkaan tässä koulussa. Yhdessä vaimonsa Hildan kanssa voi hän sen toimen hyvin hoitaa ja sen lisäksi vielä tehdä puusepänkin työtä.

VANHAN LOPPU — UUDEN ALKU. Joulukuun viimeisen päivän iltana kokoontuivat Kuopion kuurymykkäit viettämään vuoden loppujuhlaa ja vastaanottamaan uutta vuotta. Eipä pikkui ohjelmistoa oltu unohtettu. Kuulevat jäsenet lauloivat joululaulun "Enkeli taivaan lausui näin", jonka meidän kapellimestarimme, tahdin lyöjä, rouva Anni Jokelainen tulkitsi viittomalla ja muut kuurymykkäit yhdyimme siihen tunnelmaa kohottavalla hartaudella. Sitten rva Jokelainen luki joulukertomuksen "Ilo", jossa kerrottiin Betlehemin tähdestä ja seimen lapsesta. Ohjelman ensi

UUDENVUODEN ONNITTELUT ÄVIKIN VANHAINKODIN HYVÄKSI. Kuten lukijamme ovat huomanneet yhtyi yhteisiin uudenvuoden onnitteluihin lehtemme tammikuun numerossa suuri joukko maamme kuurymykkäit, enemmän kuin koskaan ennen. Yhteisessä onnittelessa ovat tuttavat ja ystävät toivottaneet toinen toisilleen rauhaisaa ja onnellista uutta vuotta. On tuntunut hauskalta saada onnittelevia kaikilta ilmansuunnilta rakkaassa isänmaassamme. Mutta hauskalta on myös tuntunut, kun

osa oli niin mennyt ja meidät kutsuttiin kauniiseen juhlapöytään. Olipa se pitkä ja pienillä havun oksilla taitteellisesti koristeltu. Isot kynttilät, aistikkaissa omatekoisissa jalustoissa, sytytettynä antoivat pöydälle juhallisen näön. Ja entäs kahvi. Sievästi esiliinoin ja päähinein verhotut neitosemme kunnostautuivat sen keitossa. Illoa lisäsi vielä muutaman jäsenen huumori. Kun oli kahvi juotu, esitettiin meille kuvaelma "Rebekka kaivolla". Olihan silläkin huvinsa, vaan vähän erikoislaatuinen. Kaivo ja varrellinen kiulu ja kukkavaasi — korvallinen, mutta Rebekkaa itseään ei näkynyt, ei kuulunut. Oli siinä sitten naurettu ja ihmetelty. Liekö jokainen ymmärtänyt yskän, mene ja tiedä. Niin ja sitten odoteltiin sitä kilttiä joulupukkia. Vaan oi, voi, eihän sieltä ukkoa tullutkaan, vaan ovesta talustelli pieni nätti joulutonttu taluttaen ihka elävää elefanttia. Pelästyipä moni arkaluontoinen ja pienokaisemme pääsivät vähäisen parun, vaan se meidän mammanne Anni Jokelainen osasi kauniisti esitellä tuon kummallisen otuksen joulupukin hevoseksi ajajineen ja kun se kiltti tonttu jakeli vähäiset lahjansa, niin haihtui pelko. Mutta säikähdys taisi tuoda nälän, koska kehoituksesta työntäytyi koko seurue puuropöytään. Valkoinen joulupuro, valkoinen pöytäliina, kirkkaat kynttilät ja erilaiset ilonpidot saivat juhla mielen kohoamaan ihan huippuunsa.

Kun vielä oli juotu kahvia, jaettiin palkinnot hiihtokilpailun voittajille, ja A. V. Hartikainen luki kertomuksen "Ihanin hetki". Kello kahteentoista karkeloitiin ja kuusi viisarit olivat kahdentoista päällä, lähdettiin joukolla Tuomikirkon edustalle muun kansan mukana uutta vuotta vastaanottamaan. Komeat olivat kuuset, jotka sähkövaloin seisovat pääkättyvän rappujen molemmiin puolin. Ihanaa oli katsella sähköistettyä ristiä, joka riippui kuusien välissä. Kiitos Korkeimmalle viime vuodesta. Antakoon Hän tällekin vuodelle siunauksensa.

Kuopion k.m. yhdistys avasi vuoden ensimmäisen kokouksen tammik. 19 p:nä. Johtaja Kahma puhui ja kiitos hänelle ensimmäisestä lahjasta, minkä saimme vastaanottaa. Lahja on Surdus Oy:n osakekirja. Samalla hän kehoitti yhdistyksen jäseniä perustamaan kantarahaston kokoamalla omista yksityisistä jäsenlahjoista jonkinlaisen pohjarahaston. Ehdotus otettiin mielihyvin vastaan. Toivomme, että kaikki ne opettajat, jotka 20-vuotisjuhlan aikana liittyivät Kuopion k.m. yhdistyksen jäseniksi, kävisivät uutterasti kokouksissamme ja avustaisivat yhdistystämme henkisesti lahjoillaan.

Muutaman jäsenen kysymykseen johtajalle, koska aiotaan toimeenpanna *jatkokurssit Kuopiossa*, vastasi johtaja Kahma, että mahdollisesti *ensi keväänä*. Olkoona Kuopion k.m. koulun entiset oppilaat säästäväisiä, että jos tuumasta tosi tulee, niin voisitte huoletta varustautua kauan kaivatuille kurseille. "Oppia ikä kaikki", on vanha sananlasku, joten vanhimmatkin joutukaa mukaan. *Hela.*

PORISSA vietettiin kuusijuhla loppiaisena. Tyttölyseon suuri sali oli köynnöksiin koristettu, perällä seiso i komea kuusi toivottaen juhla vieraat tervetulleiksi.

Aamupäivällä pidettiin jumalanpalvelus. Laulettiin virsi 40. Joulun merkityksestä puhui past. Söderman tulkin kautta hiljaisille vieraille. Nt Ann Sallén johti kauniisti joululaulua. Myöskin puhuivat rva Elsa Ritala, nti Ina Nordlund ja hra Talvia.

Illalla alkoi kuusijuhla ohjelmiseen. Kuulevien ja kuuromykkien yhteisesti veisattua "Enkeli taivaan lausui näin" astui korokkeelle nti I. Nordlund lausuen juhla vieraat tervetulleiksi. Juhlarunon luki ja samalla viittoi nti Signe Holmstén. Uudenvuoden tervehdysrunon viittasi hra Uno Tähkänén. "Oikeasta oppaasta" kertoi hra Bruno Rautalammi. Nti Pihlgrén piti vaikuttavan puheen kuuromykkien ja kuuleville, rva Elsa Ritalan ollessa tulkkina. Seuras i neljä valkopukuista tyttöä nimikilvet rinnassaan. He esittivät Valoa, Rauhaa, Riemua ja Rakkautta. Juhlapuheen piti auttajayhd. puheenjohtaja past. V. Vartio, ja puheen

tulkitsi kuuromykkien opettajat V. Nordlund. Vielä oli runo, kertomus ja satu. Sitten tuli suuri joukko tonttuja kevein, joustavin askelin ilahduttamaan juhla vieraita. Mielenkiinnolla seurattiin tonttujen kauniita tanssia. Illo nousi korkealle joulupukin ilmestyessä tonttujen joukkoon, pienen pienen tonttu kintereillä. Joulupukilla oli aika kantamus lahjoja harteillaan. Hyvätuulisenä ja hymyilevänä joulupukki jakoi lahjojaan pikku tontulle, joka kiltisti kulljetti ne omistajilleen. Lopuksi kiitettiin taivaallista Isää kaikesta hyvyydestä ja suuresta lahjastaan. Rukouksen loputtua jokainen tyytyväisin mielin erosi seimen läsnä muistojuhlusta.

KUUROMYKKÄ RYÖSTETTY. Viime joulukuun 30 p:nä hyökkäsi Kotkassa 2 ryövääriä kuuromykkien Vilho Kiiskin kimppuun ja ryöstivät häneltä lompakon, jossa oli 670 mk. rahaa sekä hänen kellonsa. Sitten paikasivat he Kiiskin maahan, johon hän jäi tunnottomana makaamaan. Ilkityön tehtyään juoksivat ryöstäjät karkuun. Poliisi on vanginnut kaksi miestä, E. Huuhon ja V. Hännisen, syyllisinä ryöstöön. Ryöstämälläan kellolla olivat pahantekijät ostaneet pirtua, kertoo kotkalainen lehti.

UUSI KUUROMYKKÄIN YHDISTYS on viime vuoden aikana peru tettu Kokolaan. Ja pian tämä uusi yhdistys liittyy Suomen K.m. Liiton haaraosastoksi. Sen puheenjohtajana toimii neiti E. Jakobson (kuuro) ja sihteerinä herra Lidsle (kuuleva, jolla on 2 kuuroa lasta). Yhdistykseen on liittynyt n. 20 jäsentä Kokkolasta ja sen ympäristöltä. Yhdistys toimii ruotsinkielisenä.

ESITELMÄPÄIVÄT pidetään Lappeenrannan k.m. yhdistyksen toimesta Lappeenrannan seurakuntatalolla helmikuun 8—9 p:nä ja kutsutaan täten ympäristön kuuromykkii tilaisuuteen saapumaan. Kokoukset alkavat lauantaina 8 päivän illalla. Tervetuloa!

HÄMEENKYRÖN ja sen lähipitäjien kuuromykkäin yhdistyksen vuosikokous pidetään Hämeenkyrön seurakuntatalolla helmikuun 16 p:nä klo 10 ap. Kaikki jäsenet saapukoot kokoukseen.

RIIHIMÄEN K.M. yhdistyksen vuosikokous pidetään Riihimäellä maaliskuun 16 p:nä pohjoispiirin kansakoululla.

OIKAISU. Lehtemme viime numerossa olleessa selostuksessa Seinäjoen piirikokouksesta lienee ollut pieni virhe. Meille on ilmoitettu, ettei herra Illo Kangasniemi esitelmässään puhunut mitään maalaiskuuromykkien "suuresta ruokahalusta". Tämä kohta uutisessa lienee johtunut siitä, että uutisen kirjoittaja oli väärinkäsittänyt puhujaa. Tämä riittääköön oikaisuksi.

Toim.

SYNTYNUT

kaksi tervettä tyttöä 20/12 1929.

Maria ja August Lassila.

Riihimäki.

PALVELUSPAIKKAA

etsii Nikkarilan talouskoulun käynyt, jo ennen palveluksessa ollut nuori tyttö. Haluaisi mieluummin sisäköksi.

Lähempiä tietoja saa os. *Kuuromykkäinlehden toimitus*, Helsinki, Johanneksentie 4.

OY. SURDUS AB:N OSAKEMAKSUT

Kuluvan helmikuun 1 päivänä maksettavaksi määrätty ensi erä Smk. 70:— kustakin osakkeesta pyydetään ystävällisesti suorittamaan ensi tilassa joko kirjatussa kirjeessä tai postiosoitukseensa osoitteella Eino Karilas, Helsinki, Linnankatu 5 C. Ken tahtoo, voi suorittaa osakkeen kokonaissumman Smk. 255:— leimaveroineen yhdellä kertaa lähettämällä määrän samalla osoitteella postiosoitukseensa.

Johdokunta.